

Лілія Олегівна МАТЛАГА

аспірантка, викладач кафедри банківської справи,
Тернопільський національний економічний університет
E-mail: Lilia7907@ukr.net
Телефон: +380973368097

Павло Васильович ВАСИЛИНА

студент
Тернопільський національний економічний університет
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46020, Україна
E-mail: Lilia7907@ukr.net
Телефон: +380973368097

**ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ
БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ**

Матлага, Л. О. Проблеми та тенденції розвитку депозитної політики банківських установ України [Текст] / Лілія Олегівна Матлага, Павло Васильович Василина // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. – Том 15. – № 1. – С. 274-283. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. В умовах глобалізаційних процесів ефективна депозитна політика вітчизняних банківських установ є єдиним способом утримати свою ліквідність, розраховатися із своїми зобов'язаннями і показати позитивний результат діяльності. Результативність роботи банку та його конкурентоспроможність на ринку банківських послуг багато в чому залежать від упровадження нових банківських послуг. Проте варто зауважити, що в сьогоденних умовах розвитку економіки України банки не займають лідируючих позицій щодо запровадження новітніх депозитних операцій, тому вони потребують багатьох змін. У зв'язку із цим у статті розглянуто сучасні тенденції та проблеми депозитної політики банківських установ в умовах трансформації вітчизняної економіки. Охарактеризовано основні фактори впливу на формування ефективної депозитної політики. Здійснено структурний аналіз ринку залучених коштів банку.

Мета статті полягає у виявленні основних проблем розвитку депозитної політики, а також ефективності її формування в сучасних умовах розвитку банківської системи України.

Результати. Запропоновано новітні методи, які сприяли б залученню ресурсів з метою проведення ефективної депозитної політики банківських установ, яка забезпечить стабільність та конкурентоспроможність вітчизняної банківської системи загалом.

Ключові слова: депозитна політика; банківська установа; депозитні кошти; банківські послуги; депозитні операції; банківська система.

**Лілія Олегівна МАТЛАГА
Павел Васильевич ВАСИЛИНА**

**ПРОБЛЕМЫ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ДЕПОЗИТНОЙ ПОЛИТИКИ БАНКОВСКИХ
УЧРЕЖДЕНИЙ УКРАИНЫ**

Аннотация

Введение. В условиях глобализационных процессов эффективная депозитная политика отечественных банковских учреждений является единственным способом удержать свою ликвидность, рассчитаться со своими обязательствами и показать положительный результат деятельности. Результативность работы банка и его конкурентоспособность на рынке во многом зависят от внедрения новых банковских

услуг. Однако стоит отметить, что в современных условиях развития экономики Украины банки не занимают лидирующих позиций по внедрению новейших депозитных операций, поэтому они требуют многих изменений. В связи с этим в статье рассмотрены современные тенденции и проблемы депозитной политики банковских учреждений в условиях трансформации отечественной экономики. Охарактеризованы основные факторы влияния на формирование эффективной депозитной политики. Осуществлен структурный анализ рынка привлеченных средств банка в разрезе банков и клиентов.

Цель статьи состоит в выявлении основных проблем развития депозитной политики, а также эффективности ее формирования в современных условиях развития банковской системы Украины.

Результаты. Предложены новейшие методы, которые способствовали бы привлечению ресурсов с целью проведения эффективной депозитной политики банковских учреждений, которая обеспечит стабильность и конкурентоспособность отечественной банковской системы в целом.

Ключевые слова: депозитная политика; банковское учреждение; депозитные средства; банковские услуги; депозитные операции; банковская система.

Lilia Olehivna MATLAGA

PhD Student,
Lecturer of Department of Banking
Ternopil National Economic University
Chehova str., 8, Ternopil, 46000, Ukraine
E-mail: Lilia7907@ukr.net
Phone: +380973368097

Pavlo Vasylyovych VASYLYNA

Student,
Ternopil National Economic University
Chehova str., 8, Ternopil, 46000, Ukraine
E-mail: Lilia7907@ukr.net
Phone: +380973368097

PROBLEMS AND TRENDS IN DEVELOPMENT OF DEPOSIT POLICY IN UKRAINIAN BANKING INSTITUTIONS

Abstract

Introduction. *In terms of globalization processes an effective deposit policy of domestic banking institutions is the only way to retain its liquidity, to settle up with their obligations and to show positive results. The effectiveness of banking activities and its competitiveness in the market of banking services largely depends on the introduction of new banking services. However, it should be noted, that in today's environment of economic development of Ukraine, banks do not occupy a leading position on the establishment of new deposit transactions. That is why they require a lot of changes. In this regard, the article examines current trends and challenges of deposit policy in banking institution in terms of transformation of the domestic economy. The main factors influencing the formation of an effective deposit policy have been characterized. Structural analysis of the market of funds of the bank in terms of banks and customers has been carried out.*

Purpose of the article is to identify the major problems of deposit policy and the effectiveness of its formation in the present terms of the banking system of Ukraine.

Results. *The latest methods that would attract resources to conduct effective deposit policy of banking institutions and that will provide stability and competitiveness of the banking system as a whole have been proposed.*

Keywords: *deposit policy; banking institution; deposit funds; banking services; deposit transactions; banking system.*

JEL classification: G21

Вступ

Сучасний етап розвитку банківської сфери, що проходить в умовах загостреної конкуренції та періодичних кризових процесів на світовому фінансовому ринку, характеризується зростанням обсягів та різноманітністю банківських операцій; упровадженням новітніх послуг як для фізичних, так і для юридичних осіб. Однак сьогоднішні позиції української банківської практики проведення депозитних

операцій досить слабкі, тож вони потребують багатьох змін, пов'язаних з надмірною централізацією управління процесами формування і використання позикового фонду.

Зауважимо, що однією з основних функцій банківської системи є раціональний розподіл фінансових ресурсів шляхом акумулювання тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання і населення та спрямування їх у кредитно-інвестиційний процес. Проте без достатнього обсягу ресурсів банківські установи не можуть у належних обсягах забезпечити кредитування поточних потреб юридичних та фізичних осіб, а також реалізовувати потужні інвестиційні проекти. Сьогодні міжнародні банки знизили обсяги кредитування вітчизняних банків, що проявляється у недостатності обсягів ресурсів на внутрішньому банківському ринку. За таких умов посилюється значення депозитних ресурсів, які банк повинен залучити шляхом проведення депозитних операцій. З огляду на це, важливого значення та актуальності набуває питання організації продуманої та ефективної ресурсної політики, яка є основою стабільного розвитку банків та банківської системи загалом.

Депозитна політика банківської установи – це чітко продумана стратегія та тактика банку щодо визначених дій із залучення грошових ресурсів фізичних осіб та інших суб'єктів господарювання і пошук найефективніших джерел їх акумуляції. Основна мета депозитної політики банківської установи полягає у впровадженні нових депозитних послуг та підвищенні їх ефективності, а також у забезпеченні розвитку та удосконаленні банківської діяльності в процесі залучення грошових коштів.

Зауважимо, що вагомими розробками у вивченні депозитних коштів у складі ресурсів сучасних банківських установ проводили такі зарубіжні економісти, як Г. Айленбергер, Р. Еллер, П. Роуз, які аналізували проблеми формування депозитних вкладів у структурі ресурсної бази комерційного банку. Серед вітчизняних науковців, які досліджували проблеми формування ефективної депозитної політики та залучення оптимального обсягу ресурсів банківськими установами, слід назвати А. Алексеєнка, О. Дзюблюка, Л. Батракову, В. Трохименка, В. Фурасову тощо. Хоча кількість наукових праць із зазначеної проблематики досить велика, багато з них мають дискусійний характер, і тому питання потребує подальших наукових досліджень.

Мета статті

Метою статті є визначення та аналіз основних проблем депозитної політики, а також факторів, які впливають на ефективне її формування. Необхідним також є дослідження ринку депозитних послуг та методів, які сприятимуть залученню додаткових грошових коштів з метою забезпечення стабільної діяльності банківських установ.

Виклад основного матеріалу

В умовах глобалізації економічних процесів та нестабільного розвитку вітчизняної банківської системи однією з головних проблем банківських установ України є розбіжності у термінах залучення та розміщення своїх ресурсів, що свідчить про невирішеність проблеми щодо забезпечення їх ліквідності та платоспроможності. Однак, крім проблем розбіжності термінів активних та пасивних операцій, на ліквідність вітчизняних комерційних банків впливає і такий фактор, як стабільність ресурсної бази, яку повинна забезпечити ефективна ресурсна політика. Вирішення вищезазначених проблем набуває особливого значення в сучасних умовах розвитку вітчизняної банківської системи.

У зв'язку із глобалізаційними процесами вітчизняні банки все більше мобілізували ресурси за рахунок запозичень на міжнародних ринках капіталів у формі кредитів та іноземних інвестицій. Однак у сучасних умовах, коли міжнародні банки знизили обсяги кредитування українських банків, зважаючи на недостатність ресурсів на внутрішньому банківському ринку, посилюється значення депозитних ресурсів, які банк повинен залучити шляхом проведення різного роду депозитних операцій [2, с. 118]. Конкурентна боротьба щодо залучення коштів фізичних та юридичних осіб загострилася. Мобілізація позичених ресурсів є визначальною, адже цей вид ресурсів вирізняється високим рівнем доступності для більшості вітчизняних банків.

У таких умовах банки повинні звертати увагу на значну кількість факторів у процесі формування завдань депозитної політики (рис. 1) [8, с. 120].

На обсяг залучених коштів впливає загальний стан не лише економіки країни, але і окремого регіону, у якому банк здійснює свою операційну діяльність. Це стосується зовнішніх ризиків, які не пов'язані з роботою банку або його клієнта. Очевидно, що в умовах нестабільного розвитку економіки банківська система повинна бути стійкою, попри те, що вона випробовує на собі всі наслідки інфляції, кризи неплатежів, бюджетного дефіциту, падіння ВВП і т. ін.

Варто зауважити, що для успішного функціонування та розширення діяльності банківської установи недостатньо залучати кошти за нижчою ціною, а розміщувати за вищою, для цього необхідно створювати ефективну систему менеджменту. Для підтримки своєї конкурентоспроможності банки змушені пропонувати своїм клієнтам завжди нові послуги, застосовувати різноманітні фінансові

інструменти та розширювати свою діяльність.

Чинником зростання обсягів депозитного ринку в Україні є зростання грошових доходів юридичних та фізичних осіб, що за умови відсутності фінансового ринку як альтернативи інвестування визначає депозитні вклади як головне джерело активного портфеля банку [6, с. 26]. За цих умов особлива увага звертається на фінансові аспекти діяльності банку. Відповідно ефективність управління та функціонування комерційного банку значною мірою визначається ефективністю реалізації депозитної політики.

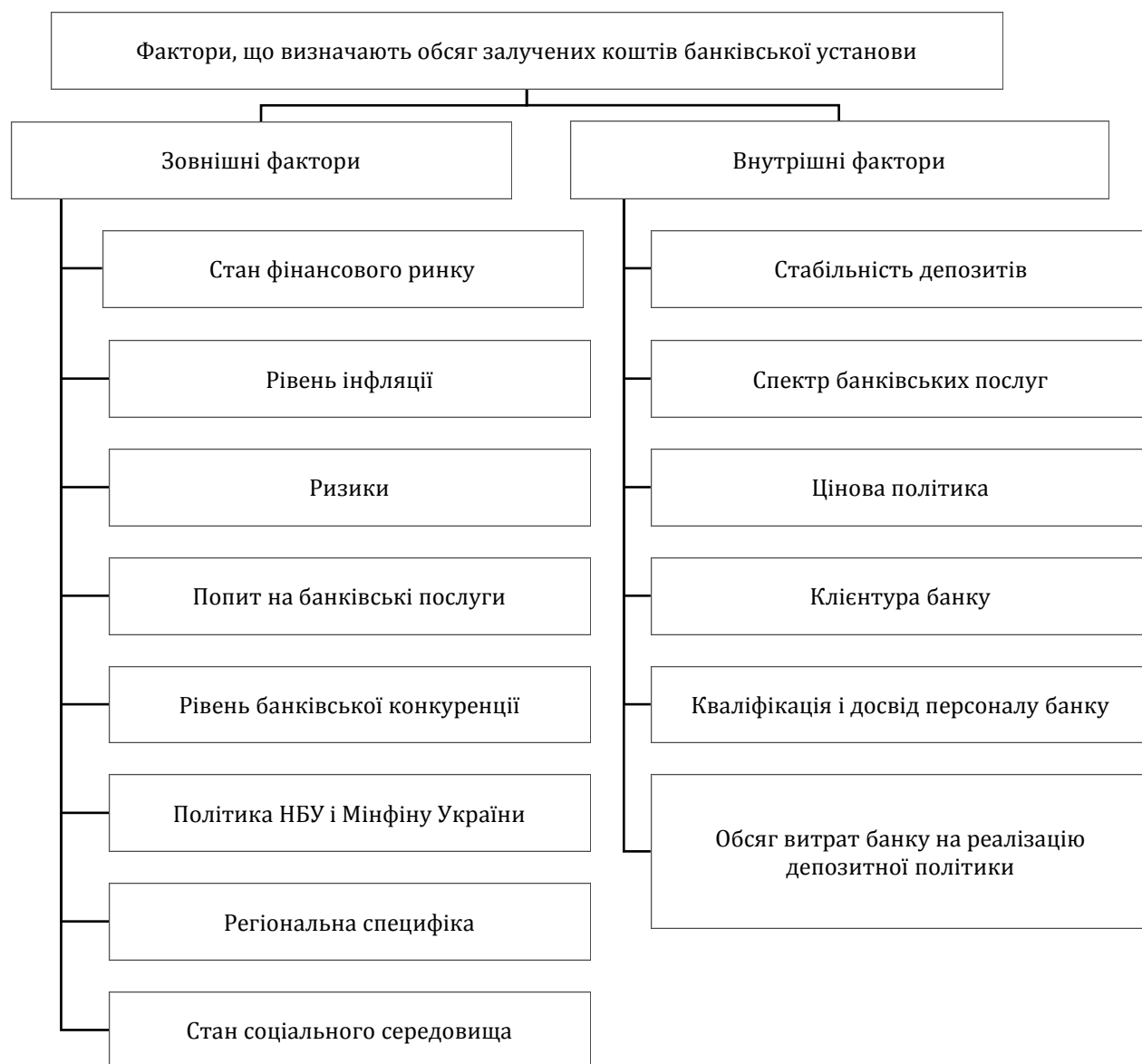

Рис. 1. Фактори, які впливають на депозитну політику банківської установи

Тому в сучасних умовах господарювання банки для залучення якомога більших коштів змушені надавати, крім відсотка, додаткові фінансові бонуси своїм клієнтам (табл. 1) [7, с. 28]. Так, наприклад, «Райффайзен Банк Аваль» пропонує корпоративним клієнтам ефективне використання тимчасово вільних коштів — розміщення на депозитних рахунках на різні строки з можливістю поповнення вкладу та дострокового зняття коштів. Натомість Державний Ощадний банк пропонує спеціальну програму лояльності для своїх клієнтів, що передбачає нарахування на депозити вкладом більше 25 тис. грн додаткові підвищені ставки (+0,75/ 1,25/ 1,50 % до основної ставки залежно від розміру вкладу).

Таким чином, проведення науково обґрунтованої депозитної політики має спонукати підприємства, організації і населення зберігати свої поточні грошові доходи і нагромадження на тих чи інших депозитних рахунках та зацікавлювати банки у розвитку різних видів вкладів та впровадженні нових, більш прогресивних, форм депозитних рахунків [6, с. 26].

Таблиця 1. Депозитна політика у банках України

№ п/п	Банк	Сплата процентів	Можливість дострокового зняття або поповнення коштів	Термін вкладу	Ставка річних у грн, %	Ставка річних у дол. США, %
1.	ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	У день закінчення строку вкладу	Передбачається можливість дострокового зняття коштів та поповнення вкладу	12 міс.	15 %	4,59 %
2.	ПАТ КБ «ПриватБанк»	Щомісяця	Передбачається можливість поповнення вкладу	1-12 міс.	19 %	7,50 %
3.	ПАТ «Укргазбанк»	Щомісяця	Не передбачено зняття, але передбачається можливість поповнення	6-12 міс.	18 %	8,70 %
4.	ПАТ «Укрексімбанк»	Щомісяця	Немає обмежень щодо поповнення чи зняття вкладів	6-120 міс.	18 %	5,90 %
5.	АТ «Ощадбанк»	Щомісяця	Поповнення не передбачається	6-36 міс.	16 %	6,25 %

Досить цікавими і такими, що потребують уваги, на нашу думку, є нові депозити від «Райффайзен банк Аваль», які характеризуються досить незвичайними строками (табл. 2).

Таблиця 2. Новітні депозити ПАТ «Райффайзен банк Аваль»

№ п/п	Назва депозитного продукту	Валюта	Термін вкладу	Ставка річних процентів, %	Можливість дострокового поповнення або зняття
1.	«Бонус»	Гривня	місяць + п'ять обов'язкових пролонгацій.	3-15 %	Поповнення не передбачене, але наявна можливість дострокового зняття.
		Долар США	1 місяць + п'ять обов'язкових пролонгацій.	0,50-5 %	
2.	«Універсальний»	Гривня	Безстроковий	0,25 %	Присутня можливість поповнення або зняття
		Долар США			
		Євро			

Варто звернути увагу і на депозитні продукти, які пропонує ПАТ «Ощадбанк» (табл. 3). При цьому цей банк дозволяє отримати проценти у будь-який вигідний для вкладника термін (щомісяця, щокварталу, щороку).

З вищесказаного можемо зазначити, що кожен банк організовує свою депозитну політику, тому структура нових депозитів різних банків відрізняється. Так «Ощадбанк» залучає депозити на різні терміни (від 1-3 до 36 місяців), а процентні ставки від такого розміщення коштів коливаються від 10 до 16 %. Особливість сучасної депозитної політики «Райффайзен банк Аваль» у тому, що для нових видів депозитів властива безстроковість договору або лише один місяць, але з 5 обов'язковими пролонгаціями. Зрозуміло, що залежно від кількості і суми пролонгацій відсотки за депозитами теж збільшуватимуться, що пояснює такі великі коливання процентних ставок.

Однак варто зауважити, що більшість клієнтів перед тим, як прийняти рішення щодо внесення коштів на депозитний рахунок банківської установи, аналізують її депозитний рейтинг серед решти в Україні. Тому в контексті цієї проблеми слід розглянути офіційний рейтинг десяти найбільших банків України за надійністю депозитних вкладень (табл. 4).

Отже, згідно із даними міжнародних рейтингових агентств можемо зробити висновок, що найнадійнішими вважаються такі фінустанови як державні «Ощадбанк» і «Укрексімбанк», а також досить надійною за вкладами є банківська група «UniCreditBank». Зазначене обумовлене тим, що

«Ощадбанк» має одну із найширших мереж обслуговування в Україні

Таблиця 3. Новітні депозити в гривні ПАТ «Ощадбанк»

№ п/п	Назва депозитного продукту	Термін вкладу	Ставка річних процентів грн., %	Ставка річних процентів у дол. США, %	Можливість дострокового поповнення або зняття
1.	«Новий відсоток»	1-3 міс.	10 %	4,5 %	Без поповнення
		4-6 міс.	12 %	5,5 %	
		7-9 міс.	16 %	6 %	
		10-12 міс.	19 %	7,5 %	
		13-15 міс.	22 %	9,5 %	
2.	«Накопичувальний»	3 міс.	14,25 %	5,5 %	Наявна можливість поповнення або зняття
		6 міс.	15,25 %	6,5 %	
		12 міс.	15,50 %	6,75 %	
		24 міс.	16 %	7 %	
		36 міс.	16 %	7 %	

Таблиця 4. Офіційний рейтинг банків за надійністю депозитних внесків [5]

Банк	Сумарний рейтинг	Динаміка депозитів населення за 12 міс., млн грн	Динаміка депозитів населення за 12 міс., %	Оцінка аналітиків (макс. 106)	Коефіцієнт Системності/Проблемності
«Ощадбанк»	A	4 625	18,3	6,75	1,1
«Укресімбанк»	A	2 279	16,9	7,38	1,1
«UniCredit Bank»	A	961	9,0	5,36	1,05
«Креді Агріколь Банк»	A	933	39,6	6,04	1
«Райффайзен Банк Аваль»	B	409	2,7	6,46	1,1
«Альфа-Банк»	B	2 219	33,9	6,21	1
«ОТП Банк»	B	1 010	22,3	6,74	1
«Укрсиббанк»	B	-1 044	-9,2	5,03	1
«Укргазбанк»	B	912	20,8	4,2	1
«Правекс-банк»	B	-73	-2,9	4,41	1

Рівень А – "надійний", В – "стабільний"

Варто зазначити, що банки постійно стикаються із жорсткою конкуренцією на ринку грошових ресурсів під час залучення депозитів. Виграють у цій боротьбі ті, які пропонують клієнтам найбільш зручні і вигідні депозитні продукти. Тому важливу роль у мотивації клієнтів до вкладення грошових коштів відіграє рівень відсоткової ставки за конкретним видом депозиту.

За прогнозами банківських аналітиків, зростання ставок за депозитами до кінця 2014 року не варто чекати, оскільки середньозважені процентні ставки по депозитах знаходяться на рівні 15-20 %, що є, на їх думку, ненормально при майже нульовій інфляції і їх збільшення є неприпустимим. Адже зростання вартості ресурсів обов'язково спричинить подорожчання кредитів. Навряд чи банки підуть на скорочення маржі, тим більше в умовах обмеженості ресурсів та інфляційних очікувань. Навпаки, майбутнім позичальникам дорожче обійдеться обслуговування кредиту і підвищення вимог до нього.

Водночас на сьогодні банки пропонують різні види депозитів із різними видами валют та термінами погашення. Тому доцільно буде розглянути структуру депозитів українських банків за видами валют та строками їх погашення (табл. 5).

Таблиця 5. Структура депозитів банків України за видами валют і строками погашення [4]

Період	Усього	у тому числі									
		у національній валюті					в іноземній валюті				
		усього	у тому числі за строками				усього	у тому числі за строками			
			на вимогу	до 1 року	від 1 року до 2 років	більше 2 років		на вимогу	до 1 року	від 1 року до 2 років	більше 2 років
2009	334 953	173 091	77 165	55 871	30 872	9 183	161 862	42 628	79 486	29 553	10 194
2010	416 650	239 302	107 206	65 880	54 909	11 307	177 348	45 271	67 619	51 809	12 650
2011	491 756	280 440	119 310	81 260	65 947	13 923	211 316	55 649	72 723	66 960	15 985
2012	537 050	303 482	123 593	97 868	67 883	14 138	233 568	54 695	75 075	85 476	18 322
2013	655 912	412 566	141 440	128 992	124 130	18003	243 346	55 915	50 712	127 949	8 771

Міжнародна фінансова криза 2008 року завдала досить значних фінансових збитків, у тому числі і Україні. Зміна курсу долара, розголос про близькість до банкрутства окремих великих банків схвилювали багатьох громадян, адже чимало мали гривневі та валютні заощадження. Вкладники втратили довіру до банківських установ і почали забирати гроші з депозитних рахунків, що похитнуло стійкість банківської системи загалом.

Як видно із таблиці, сьогодні позитивним є явище скорочення депозитних ресурсів, залучених в іноземній валюті, і станом на 01.01.2014 р. вони становили 243,3 млрд. грн., що на 169,3 млрд. грн. менше порівняно з національною валютою, що є наслідком вищих відсоткових ставок за депозитами у національній валюті, однак певною мірою уже можна говорити і про поступове відновлення довіри до національної одиниці.

Нагадаємо, що велика частина банківських ресурсів утворюється за рахунок депозитів, тобто коштів, які розміщені в банку задля збереження та використання з наступною виплатою процентів вкладникам. Проте найбільша питома вага усіх зобов'язань банку належить грошовим коштам юридичних та фізичних осіб, а тому їх зростання в пасивах дає більші можливості банку щодо своїх активних операцій. Зауважимо, що зобов'язання банків, за даними аналітиків, за останні два роки мають тенденцію до зростання (рис. 2).

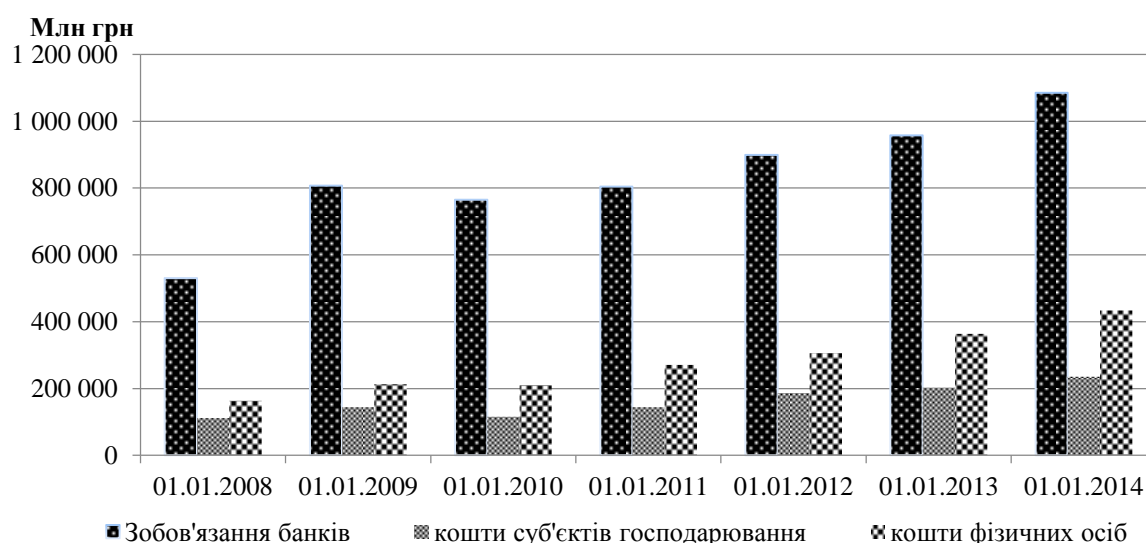

Рис. 2. Частка депозитів нефінансових корпорацій та домогосподарств у депозитній базі банків України [4]

Так обсяг залучених коштів від фізичних осіб показує значні темпи зростання. Станом на 1. 01. 2014 року кошти фізичних осіб у структурі зобов'язань банків становили 433,7 млрд грн, тобто порівняно з 1. 01. 2013 роком вони зросли на 19,2 % (станом на 1. 01. 2013 становили 364 млрд грн). Кошти юридичних осіб станом на 1. 01. 2014 року склали 234,9 млрд грн, що на 16 % більше, ніж 1. 01. 2013 року (202,6 млрд грн). Однак варто зауважити, що таке зростання на фоні відсутності активного кредитування банківських установ скорочує чистий процентний дохід банків.

У контексті цієї проблеми важливого значення набуває дослідження структури депозитних коштів за

строками погашення, а також їх динаміка (рис. 3).

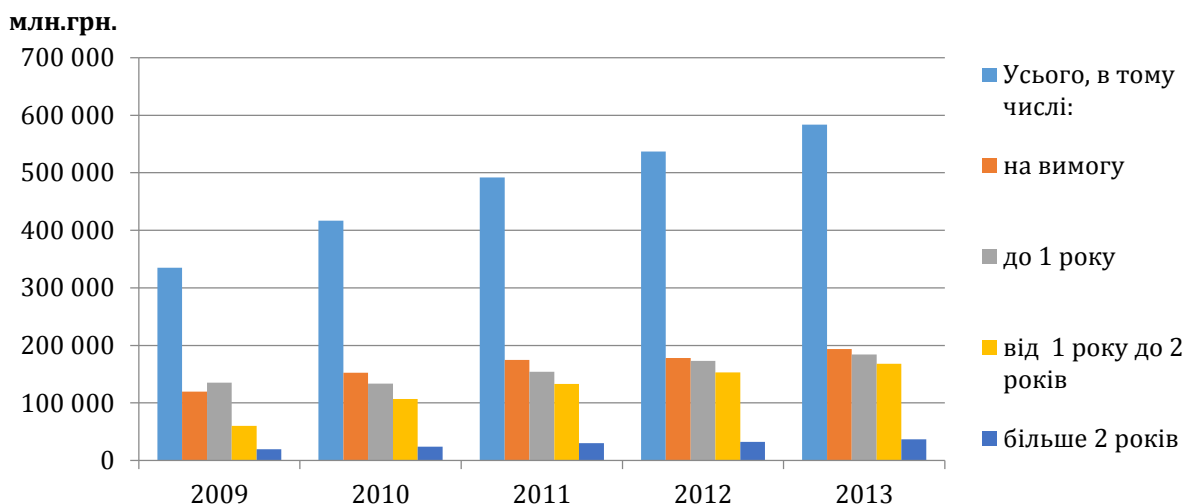

Рис 3. Структура депозитних коштів за строками погашення протягом 2009-2013 років [4]

З проведеного нами дослідження робимо висновок, що частка депозитних коштів на вимогу постійно зростає і станом на 01. 01. 2014 р. вона становить 197,4 млрд грн, що на 1,8 % більше, ніж у попередньому році. Проте кошти терміном більше 2 років мають тенденцію до зниження і станом на 01. 01. 2014 р. вони становлять 26,8 млрд грн, що є на 27,7 % менше, ніж у 2012 році.

З вищесказаного логічними є висновки, що депозитна політика, яка проводиться банківськими установами України, має короткостроковий характер, який не має значного впливу на розвиток економіки та робить неможливим здійснення довгострокового кредитування реального сектору. Тому на сучасному етапі розвитку вітчизняної банківської системи є проблема залучення довгострокових пасивів, які стимулювали б юридичних осіб до довгострокових вкладів, а відповідно і до збільшення загального капіталу банків.

Зауважимо, що залучені кошти становлять основну базу банківських ресурсів. У банківській системі України станом на 01.02.2014 рік функціонує 181 банківська установа, яка має ліцензію на здійснення банківських операцій та проводить свою депозитну політику і кожна з них, для забезпечення своєї стабільності, намагається залучити якомога більше депозитних ресурсів як у населення, так і в юридичних осіб. За таких умов на фінансовому ринку діє значна конкуренція щодо залучення депозитів між банківськими установами. Саме тому кожному банку необхідно зацікавити вкладників, пропонуючи їм свої нові, більш різноманітні депозитні послуги. При цьому мало створити новий вид депозиту, потрібно щоб він був перспективним і цікавим для клієнтів. Для цього потрібно встановити оптимальну ставку процента, термін вкладу, можливість поповнення та дострокового зняття коштів, які би зацікавили і були доступними для клієнтів. Така політика новітніх видів депозитів є єдиним способом утримати банками свою ліквідність, розраховатися із своїми зобов'язаннями і показати позитивний результат діяльності.

Одним із новітніх продуктів банків щодо залучення депозитних коштів є Інтернет-еквайринг. Суть його полягає у діяльності кредитної організації (банку-еквайрера) щодо розрахунків з організаціями електронної комерції за операціями, які здійснюються з використанням банківських карт у Інтернет-мережі. На сьогодні в Україні є лише декілька банківських установ, що можуть запропонувати елементи цієї послуги. І хоча у вітчизняних банках немає дефіциту ІТ-фахівців, які здатні розробити відповідне програмне забезпечення, проте ця послуга не має широкого використання в Україні.

Ще одним видом депозитних продуктів банківських установ може бути депозит з програмою страхування, відсотки за яким банк сплачує страховій компанії на накопичувальний рахунок із страхування життя або як оплата, наприклад, туристичної страховки [6, с. 29]. Проте така послуга не є страхуванням, якщо банк продає цю послугу, посилаючись на афілійовану страхову компанію. Оскільки фінансові проблеми банку, як правило, автоматично призводять до подібних проблем у афілійованого страхувальника, то відповідно можуть виникнути певні труднощі з виплатою страхових відшкодувань. Показовою в такому випадку є співпраця одного з найбільших банків в Україні ВАТ «Промінвестбанк» із страховою компанією СК «Вексель», яка є його дочірньою структурою.

Ще однією перспективною інноваційною послугою у сфері залучення ресурсів, яка повинна впроваджуватися українськими комерційними банками, на нашу думку, є фінансове планування й управління капіталом клієнта, що базується на високому рівні довіри клієнта до банку. На підставі

отриманих даних про фінансовий стан клієнта фахівці банку здійснюють комплексну роботу та розроблення пропозицій клієнту щодо збереження його фінансових ресурсів і їх оптимальне використання залежно від потреб. Фактично фахівці банку складають детальний перелік доходів і витрат клієнта на рік або декілька років наперед, у якому враховуються податкові зобов'язання, управління активами, пропонують узгоджені дії із збереження спадку і управління передачею успадкованого майна.

Висновки

З проведеного нами дослідження можемо стверджувати, що ефективність роботи банку щодо залучення додаткових грошових коштів та забезпечення його конкурентоспроможності на ринку банківських послуг багато в чому залежать від впровадження нових депозитних продуктів. Однак важливо зазначити, що запровадження та розширення інноваційних банківських послуг має поєднуватись із постійним вдосконаленням традиційних напрямів обслуговування клієнтів.

Таким чином, сучасна депозитна політика вітчизняних банків потребує постійного вдосконалення. Серед основних напрямів підвищення її ефективності можна назвати:

1. Удосконалення нормативно-правового регулювання захисту коштів фізичних та юридичних осіб, що знаходяться на депозитному рахунку.

2. Вирішення проблеми асиметричності інформації через створення інформаційної системи доступності та правдивості інформації щодо ліквідності, платоспроможності, прибутковості і рентабельності банків.

3. Спрощення режиму функціонування депозитних рахунків, а саме: порядку зарахування коштів на вклади, видачі готівки та перерахування з депозитних рахунків, застосування строкових вкладів із додатковими внесками.

4. Створення вигідних умов для активізації застосування банками цінних та нецінних методів маркетингової політики, що надає можливість запропонувати індивідуальним вкладникам більший комплекс високоякісних послуг, покращити якість обслуговування, підвищити зацікавлення фізичних і юридичних осіб у розміщенні своїх коштів на депозитних рахунках банку.

5. Покращення якості обслуговування клієнтів за рахунок використання нових інформаційних технологій у банківській сфері, а також підвищення кваліфікації працівників банку.

Зміцнення капітальної бази та забезпечення ефективної депозитної політики вітчизняних банків, інтеграція банківської системи України у світовий фінансовий простір значною мірою залежить від зростання обсягів капіталу. Достатній його рівень дає змогу банку зберегти платоспроможність і вплинути на рівень надійності банківської установи. Тому перспективою подальших досліджень у цьому напрямку стане питання про необхідність забезпечення достатнім рівнем капіталу банківської системи України.

Список літератури

1. Алексеев, А. Осенние сбережения: как сохранить и приумножить? [Электронный ресурс] / А. Алексеев // Зеркало недели. Украина. – 2012. – № 32. – 14 сентября. – Режим доступа: http://zn.ua/ECONOMICS/osennie_sberezeniya_kak_sohranit_i_priumnozhit-108763.html.
2. Батракова, Л. Г. Складові елементи ефективної ресурсної політики комерційного банку [Текст] / Л. Г. Батракова // Регіональна економіка — 2009. — №3 — С. 115-122.
3. Дзюблюк О. В. Оптимізація формування ресурсної бази комерційних банків [Текст] / О. В. Дзюблюк // Банківська справа. – №5. – 2008. – С. 38-46.
4. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
5. Офіційний рейтинг банків України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://banker.ua/officialrating/physicalperson/suma/01/2014/>.
6. Тарасов, В. И. Взаимосвязь депозитной политики, депозитного и ссудного процента [Текст] / В. И. Тарасов // Вестник Ассоциации белорусских банков. — 2009. — №27. — С. 24–30.
7. Трохименко, В. І. Ринок банківських послуг в Україні: сучасний стан і тенденції розвитку [Текст] / В. І. Трохименко // Статистика України. — 2010. — №2. — С. 26-31.
8. Фурсова, В. А. Формування ресурсної бази комерційних банків: сучасний стан і перспективи розвитку [Текст] / В. А. Фурсова, М. О. Капелюшна // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. – № 50. – 2011. – С. 118-124.

References

1. Alekseev, A. (2012, September 14). Autumn savings: how to preserve and multiply? *Mirror of the week. Ukraine*, 32. Retrieved September 14, 2012, from http://zn.ua/ECONOMICS/osennie_sberezheniya_kak_sohranit_i_priumnozhit-108763.html.
2. Batrakova, L. (2009). The constituent elements of an effective resource policy of commercial banks. *Regional Economics*, 3, 115-122.
3. Dziubliuk, O. (2008). Optimizing the formation of the resource base of commercial banks. *Banking*, 5, 38-46.
4. Basic indicators of banks in Ukraine (2014, February 27). Retrieved February 27, 2014, from <http://www.bank.gov.ua>.
5. The official rating of Ukraine (2014, February). Retrieved February, 2014, from <http://banker.ua/officialrating/physicalperson/suma/01/2014/>
6. Tarasov, V. (2009). Relationship deposit policy, deposit and loan interest. *Bulletin of the Association of Belarusian banks*, 27, 24-30.
7. Trohumenko, V. (2010). Banking Market in Ukraine: current state and trends of the development. *Statistics of Ukraine*, 2, 26-31.
8. Fursova, V. (2011). Formation of the resource base of commercial banks: current state and prospects of development. *Open information and computer integrated technologies*, 50, 118-124.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2014 р.